

Příteľ Lidu

neobčasný časopis

Založen roku 1890.

Vychází pravidelně každou úterý

Printed at the Post Office of Wilber a Second Class Matter.

J. A. HOSPODSKÝ

.....redaktor a vydavatel.....

Předplatná na rok \$1.50.

OHĽAŠKY

... blahopřání, úmrtí, poptávky atd. ... Záme 60tů palec a uveřejňujeme rovněž tehdy, zda jsou peníze přilohy. Ony ohlášky stázejí, oznámíme na požádání. Peníze zasílány budou v poštovních poukázkách nebo registrovaných dopisech. Za dopisy nezaregistrované a peníze obsahující nejsou zodpovědní.

Kvitanice na zaslané poukázky se nezasílají. Všechna menší oznámení, blahopřání, díkůvzdání atd. musí zaplacená být předem hned při objednání.

Adresujte: "PŘÍTEĽ LIDU Wilber, Neb., TELEFON Q 15."

Wilber, Neb., 10. prosine e 1902

Teď je z Americe při přijímání žáků do vyšších škol, hlavní podmínkou, aby byli zdraví, silní a robustní, tak aby z nich byli - dobří hráči v míč a "kopané."

Tak omažská denní "Vodsvěta", po krátkém, ale krutém zápasu doklepała a následovala na věčnost "Českou Lípou". Snad už neprasklo oněch \$25.000 na něž se nechala tato společnost inkorporovat ?!

Po čtyři měsíce newyorský časopis "Sun" ostře kritizuje výroky prezidenta Roosewelta a napadá jej pro neuplatňování zákona Shermanova proti trustům. A nyní konečně počíná "Sun" velebiti ex-prezidenta Clevelanda. Časopis "Sun" patří Pierpont Morganovi !

Kongresník Loud z Californie hlasoval v kongresu proti zvýšení služného listonosům a tito se při posledních volbách proti němu spikali a porazili ho. Stál ho ten "špás" kongresnické kleslo. V politice neradno zacházeti s ohněm.

V jistém londýnském hotelu, kde pořádán byl jakýs banket, byl odepřen vstup Američanu Gatsovi z New Yorku, pro jeho neomalené, hrubé a sprosté chování, nemravné řeči atd. To je divně! Gates jest jedním z Wallstreet-ských lvů a tací lidé jsou předními osobnostmi a sloupy naší vlády.

Obraz Vasilu Veresčagina, znázorňující útok rough-ridera col. Rosewelta na San Juan Hill s heslem "Come on, boys!" byl ondy prodán v hotelu Waldorf-Astoria za \$53.045. Krásné prý jest to dílo, leč co při tom nejhoršího, že někteří historikové opovažují se tvrdit, že col. Roosevelt při útoku tom ani nebyl !

Col. Mosby, zvláštň vládní jednatel k vyšetření podvodů pozemkových praví: "Při vyšetřování zvěděl jsem, že oba nebrastí senátovi Millard a Dietrich jsou bankeři a že v zástavě drží velká stáda dobytka rančerů na západních pozemcích a proto jest to v jejich prospěch. když dosavadní mí hrabami nebude vůbec hnuto."

Podle zpráv mezinárodní komerční komise, vyděly dráhy v minulém roce \$605.613.795, což vykazuje zvýšení výdělku dráh o \$51.395.411 proti roku předěšlému. Leč na vzor zisku tak obrovskému zvyšují dráhy stále dopravu kde jen mohou a proto již i velké denníky horují pro vyvlastnění dráh vládou. Byla to sice původně myšlénka a program populistů, který tématu listy prohlašovan byl za anarchistický !

Poslední ze šesti soudů proti trustům ve státu Nebrasce, zadaný bývalým generálním návlád-ným Smythem, byl ondy na zakročení nynějšního návládního Prouta vykrtnut z rejstříku. Byla to ža-

loba proti krekosovému trustu, který ceny sucharů a zboží perníkovoého libovolně kontroluje. Když už jsme dneš, at' už je to dokonale—myslí si nepechybně náš státní zástupce.

Podporovatelé sobecké politiky, aby totiž Amerika vyvezla do zemí evropských vše, co se vyvíztí nechá, dozítali nyní něco pro vystřízlivění. Tak v Evropě nepřijali amerických výrobků v době posledních deseti měsíců v ceně \$105.659.000; mimo toho vzrostl vývoz o \$61.700.000. A tak se zdá, že řadka, kterou jsme chtěli dát Evropě, přiletěla nám nazpátek, jako Zulukařovi boomerank.

President Roosevelt a vrchní velitel vojska gen. Miles, rozcházejí se velice ve svém smýšlením ohledně poměrů na Filipínech právě tak, jako při vedení války. Roosevelt praví, že blahobyt a spokojenost na ostrovech jest až překvapující, kdežto Miles, když byl Filipíny křižem krážem procestoval, oznamuje: "že zprávy spoje-ného tisku ohledně stavu věcí na Filipínech jsou správné; že lid dlouhou válkou jest docela ochuzen, pole jsou spustošená a dobytek hyne hladu. Místy řádní i mezi lidem hladomor.

FEUILLETON.

A ještě nejsem hotov s těmi rozvo-dy.— Ono se totiž každou chvíli něco stane, co stojí za to, aby se o tom každý dověděl a zvláště ti, jež by se třeba proti všemu nadání mohli ootnouti v rozvodním mlýně.

Pan Miles a paní Milesová v Detroiti měli obchodní školu. Mr. Miles byl však pro tento ústav persona non grata vābec. Choť jeho, roztomilá to panička, byla vlastně duší závodu, kdežto muž agitoval pro venku. Paní prote-sorová pak vřovovala všecku svou pozornost svým mladým žákům—hlavně těm větším a hezkým!

Ve škole složitě učelnicí, učila je složitě i jedno-luché lásece a matematické úkoly spočívaly hlavně v tom, vypočítati dostavenička a schůzky tak důmyslně, aby "párky" nemohly býti nikým a nikde netaile vyrušeny a překvapeny. To je ovšem hlavní věc.— Strategie hrá tu hlavní úlohu.

Chodilo se večer do divadla, v hostincích do chamber-separé atd., až konečně "parohatý" manžel poznal na své choti nějakou před tím nikdy nevídanou změnu. I počal se ošávat a tu panička podala na mužičku žalobu o rozvod, žádajíc přiknutí značné-ho výživného.

Leč teď přijde to nejlepší! Když došlo k soudu, shldkal totiž soudce, že je tu, jak se říká: pravá bota na levé noze a rozhodnul spor takto: "Jelikož obžalovaný proti žalobě něčoho nenamítá a jelikož nápadné "změně" žalující hlá-siti se nechce a dokázal, že jsou delší dobu pryč s ní ani nežil, by na cestách obchodních, tedy se žalující rozvod—povoluje; jest ale povinna zaplatiti odsouzenému muži jménem náhrady a výživného \$83.33 měsěně."

Tobte je přece rozudek Šalamounský, ne? Prohrát tak snad-ným způsobem "požehnanou" ženu, nebo jinak zbaвити se jí a ještě dostat náhradu! Mrs. Miles taky vyhrála a to je rozudek, s nímž jsou obě strany spokojeny a proto jediným svého druhu na světě. A soudce, který jej vynesl je také takovou raritou. Naši právníci marně si hlavu lámou v světě, a soudce, který jej vynesl je také takovou raritou. Naši právníci marně si hlavu lámou tímto jeho v pravdě secesním rozsudkem.

Šablona dosavadních rozvod-ních rozsudků pro všechny případy byla asi tato: "Žalující X. Y. povoluje se rozvod od stolu a lože s manžel-em X. Y., který shledán vinným

všech nanicovitostí na světě a bude platiť své rozvedené ženě peníkového libovolně kontroluje. Když už jsme dneš, at' už je to dokonale—nevědā.....!"

A máš to !
A Mrs. Miles bude platit tedy svému muži \$83.33 měsěně, po tak dlouho, pokud se nenajde nějaká žena, která by se ho uja-la.....

Také se to někdy vyplácí býti punčochou !
Než kdyby naši soudcové vzali si tak nyní tento rozsudek za vzor ?—Co by se stalo ?
Inu převrat! nevídaný, neslý-chaný, úplná reakce.

Moje stará by si ku př. vzala rozvod, poněvadž jsem nekhuba a bo-židárek budížkničemu. Soud by jí rozvod povolil, ale za to byla by povinna mně vyplatit každý rok "cash" \$25.000. Panenko Maria! to by byl život ! Nu, neptejte se! Nedělal bych nic jiného, než jez-dil na výlety, "mazal šišku", cho-dil do divadel a podporoval umě-ní, zvláště umělkyně atd. To by bylo přece jednou gaude!

Kéž by jí tatíček nebeský dal takové spasitelné vnknutí!—ale napřed peníze k tomu! Bez "těch" by to ovšem neslo, leč za byl by záloze nějaký "maceináš", který by si mne v tom ohledu vzal na starost.....

Dojmy z mé cesty v Evropě.

Píše J. A. Hospodský.

(Pokračování.)

Malá Strana.

Kráčíme kolem skupiny křižů "Kalvariie" zvaných, kolem země-braneckých kasáren, kde až do neadných stáwały hrady s bránou zvanou Strahovskou. Při bourání těchto hradeb objevena byla tu stará brána z dob Karlových, již vojsko české po bitvě bělohorské přchalo. Bohužel i tato vzácná památka historická byla sbořena.

Přicházíme na nevelké náměstí slavného kláštera premonstrátů Strahovských, jimiž i pisatel byl vychoval, an v jeho domově, Milevsku, jest známé velké panství řádu tohoto s jedním z největších klášterů v Čechách.

Klášter Strahovský byl založen Vladislavem II. v r. 1140. V r. 1420 byl vypálen a pobořen Husity, vydrancován Švédy v r. 1648 a lup Švédů do dnes možno zřítí v král. muzeu ve Štokholmě a Uspale. Konečně v r. 1742 a 1757 utrpl klášter a kostel velkých škod pruskými vpády. Kostel původně gotický přestavěn byl v 17. a 18. století ve slohu barokním.

Zde jest nejkvostnější knihovna a archivář, jakou člověk může zřítí na celém světě, uložená v 5 velkých sáňích a dvou prostranných chodbách. Jest zde shromážděno 72.000 svazků knih a 12.000 rukopisů. Průvodčí, jeden z kněžů bohatého tohoto řádu, velmi ochotně mne celou obrovskou budovou provedl a neoby-čejně úslužně se ke mně choval, když zvěděl, že přicházím z dal-ných krajů amerických a že pocházím z panství Milevského, jež jak již řečeno, řádu onomu ná-leží.

Sluší podotknouti, že kněžzi ti-to lší se od ostatních tím, že odění jsou bílými klerikami, od čehož též název "bílých kněžů" nesou. Já pamatuji a znám jednoho z nejvýznamnějších praelátů řádu onoho, který často v klášteře Milevském meškál, dr. Zeigle-ra, a nynějšiho praela dra. Starého, který byl nastolen, než jsem ještě do Ameriky odjel.

Proti bráně jest opatský chrám Nanebevzetí P. Marie, založen již v r. 1140. V klenbě skvostně staveb malby a v kůru náhrobek Vladislava II. V kapli Marie Pastrovské pohřben jest ukrutný Papeheim, padlý v bitvě u Lutzu r. 1632. V kapli pak tělo sv. Voršily a sv. Norberta.

V kláštere je též bohatá obrazárna, kterou však jsem nenavští-vil, leč známé jest mně, že jsou zde vzácná díla Rubensova, Duerova, totiž nekrásnější dílo jeho "Slavnost růžencová", Reniho atd.

Na Pohořelci pak Loretauské náměstí, kde nalezá se obrovský palác hrabat Čerňínů v kasárny přeměněný a to již od roku 1852; přestavovaním byl hrozně zne-tvořen a spustošen. Stavitelové prohlašují, že zachovaná stavba barokní náleži k nekrásnějším v celé Evropě.

Zde též nalezá se většně Čech-ův aspoň podle jména známý kostel a klášter Loretauský, který povstal z domů vyhnaných protestantů po bitvě bělohorské. Zde jsou známé loretauské zvony-ky, zvonková hra. Stroj byl po dlouhá léta poláman a teprve po mém odjezdu z Prahy spravěn.

Dále jest zde palác Švarcen-berský, palác arcibiskupský, dům to pana Floriana Grisbecka z Grisbachu, pána na Královích, Plasech atd., který po osudné bitvě bělohorské celou svou rodinu, počtem 16 osob, na hradě svém u Královic otrávil; mumie jejich možno až na dnešní doby viděti pod kostelem Královickým u Plzně. Já viděl je již v roce 1871.

Vyšehrad.

Po tramwayi ze Spaléné ulice a Karlovo náměstí kolem české techniky přijede cestovatel na Vyšehrad, toto památné, básníky opováňované místo historické. Vyšehrad leží na nejjižnějším konci Nového Města a připojen bý ku Praze r. 1883 jako VI. část její, která r. 1890 měla 117 domů 4546 obyvatelů.

Vyšehrad býval sídlem českých knížat již před dobou Libušinou. Založením Prahy ovšem na vý-znamu svém pozbyl, leč docela neprošel. Bývalit zde panovníci čeští až do X. století nasto-lování.

Boživoj II. vystavěl tu v IX. století první chrám sv. Klimenta a pak tu vznikla celá řada jiných kostelů; konečně r. 1070 založil tu Vratislav kapitolu a kolosální chrám sv. Petra a Pavla. V XII. století spustl ale knížecí palác na dobro.

Z rumu jej pozvedl Karel IV., jenž pak vystavěl kolem hrady s cimbuřím, věžemi a novým palác královský. Roku 1420 Pražané porazivše Zikmunda dobyli Vyšehradu a obrátili ho úplně v sutiny a tím také sláva Vyšehradu zanikla.

Ve století 18. proměněn pak ve vojenskou pevnost. Vyšehrad obklopující město je beze všech vzácných památek. Cestovatele pozornost jest pou-tána pouze k starému zájezdnímu hostinci "u pěti králů", jichž omšelé obrazy nacházejí se špule-tách budovy rukou ne právě umě-ľou rukou malované a s obmytkou opadávající. Za mladých mých let chodival jsem do hostince onoho častěji. Nyní se zdá budo-va v pořádku nevalném.

Při silnici nacházejí se kaple sv. Martina, románská rotunda zalo-žená již v r. 1140. Vojtěchem a oprave-ná r. 1878.

Od hrátek po schodech přijde-me k domu probostskému, v kterém bydlí probost dr. Karlach, jenž o znovuzbudování Vyšehradu a zvelebování jeho nesmrtných zřískal si zásluhu. Před probost-ským stojí kovová socha sv. Vá-clava z r. 1678, která až do r. 1879 stávala na Václavském ná-městí a na níž zajisté tak mnohý z čtenářů, který býval v Praze, pamařoval se dovede Zmíně-ného roku byla socha ta na Vyšehrad přesídlována.

Mezi prostým lidem panují o soše této různé báje a pověsti. Tak prý za dob pohybných, ku př. před vpádem hraběvoého Bed-řicha Velkého v 18. století zmi-zela za noci socha s podstavce a ráno byla opět na svém místě. Sv. Václav odjel totiž ku svým Bianickým rytířům, kteří pohři-ženi tu ve spánek čekají, až vy-trhnou za svým vůdcem k osvobo-zení českého národa.

Ano i přisahá jedna o tom praví: "O Strahovské brány došlo až krev potěče, až se národ české vlastní prstí do něce, tenkrátě že svatý Václav na svém koníku ku pomoci přijde Čechům s vojskem z Blaniců.

Socha ta pochází od Bendla. Povědání sousedské, když vezme na se podobu klepů, jest často zavřeně hodná. Jsou však doby, kdy rozmluva o věci všeobecně zajímavé přivodí mno-ho dobra. Pí. A. D. Freemanová z Morton, Mo., praví: "Lidé mluví o Dra. Petra Hoboku a mnozí ho nyní užívají. Vědř o mém případě, jak jsem byla stí-žena, jak dlouho jsem trpěla a mnoho-li jsem utratila na lékaře a léky a to bez prospěchu, než začala jsem užívat Hoboku. Vidí mne nyní zdravou a silnou, ač jsem skoro 74 let starou." Tímto způsobem rozšířila se pověst o zdraví přínášejících vlastnostech Dra. Petra Hoboka. Plně sdělení dopsaním na Dra. Petra Fahre-ny-e, 112-114 So. Hoyno Av., Chicago, Ill.

Bolesti

rychle minout, užívají se ve vřetech žláz, vřechů a všech nemocí domácké každým přelíbáním, napadením a chor-obacema plic, zvonit-li si

Severův Balsám pro plice.

CENA 25 A 50 CT.

Severův Olej Sv. Gotharda.

Společitý a vždy účinný prostředek proti mrtivým bolestem.

WILBER, NEB.

PARTICULAR MEN

are always please with the popular

COLLARS

They are Stylish, Comfortable, GUARANTEED LINEN.

Kodol Dyspepsia Cure

Digests what you eat.

SEVEROVY LEKY

SEVEROVA ZALUDEČNÍ HORKKA zvysuje třesnou sílu, zmocňuje čivy, zabrahňuje mařita léčí nezáživnost a všechny nesnáze žaludku. 50c. \$1.00.	Severův SILITEL SRDCE přemáhá všechny srdeční vady, upravuje otčen krve a sestavuje celou soustavu. \$1.00.
SEVEROVY PRAŠKY PROTI BOLESTEM HLAVY A NEURALGII jsou zcela jistým lékem proti bo-lestem hlavy, neuralgii a každé horčice. 25c. pošton 27 ct.	Severův LAXOTON, neopřítel zácpy, ideální lék pro děti i dospělě. Spolehlivý, rychlý a účinný. 25c.

OLEJ SV. GOTHARDA

rychle vřevuje a léčí kašlec, nemralgii, otčoky, bolesti v kloubech, vřimkaty a veškeré zádnoty. Cena 50 Ct.

SEVEROV LÉK PROTI Choleře a příjmu, bezpečný lék proti křecem, kolice, letní nemoci a proti příjmu každého druhu. 25 a 50 ct.	SEVEROV LÉK proti rematizmu vřidit každý hostec, bolesti v svalcích a křestech a zbavuje sou-stavu jedů. \$1.00.
---	--

Severův TISITEL DÍTĚ přináší pohodlí a občerstvení spánek dčtem. Rozhodně neob-sahuje omamujících látek. 25c.	SEVEROV SILITEL LEDVIN A JATER upravuje a sílu ledvin i játra, r'vé i spravídelené močení a vy-vřechy nesnáze řečto or-gánů. 75c a \$1.25.
--	--

Na sklade ve všech lékárnách a obchodech s léky. Zvláštní léky za \$3.00, pošto-ti-li popis nemoci.

Transmississippi Marble Works

FRANK NOVAK, majitel. HUMBOLDT, NEB.

Jediný český závod s náhrobky a pomníky na západě.

Podporujte solidní český závod a chraňte se neovědomitých jednatelů, jimž můžete platiť velký výdělěk, kdežto u nás obdr-zíte za první ruky. O každou přizná se \$2.44.

J. F. SPIRK, JEDNATEL

pozemkový, pojistující a přepravni. WILBER, NEB.

VZPOMENETE-LI SI KDY
známého neba na přilece ve staré vlasti, když vám své doby pomohl dobrý u radou i skutkem nebo i pe-něz, když vstoupil se v trůních pomě-rů, když vám se dobře vede—to o-braťte se na mne, nebo já obstarávám vaše záležitosti penězů Čech nejspo-lehlivěji.

Mám na prdej krásné farmy za výhodných podmínek. Zastupuji nejlepší poledňičstřj po-jistitel společnosti a obstarávám hypotekární půjčky na nejvýběšnější úroky. Navštivte mne nebo pište JOHN F. SPIRK Wilber, Neb.

Penize jsou v zemi.

KUPEJTE BOHATÉ A ÚRODNÉ POZEMKY V KANSAS U BURGER BROTHERS V BURLINGTON, KAS.

Burger Brothers prodávají ty nejlepší pozemky. Nevyrvatelné ve východní části státu. Bohatá půda a proto úrodná. Dostati vždy více rovnající se hodnotě peněz není snadno. U nás ale toho dostíte. Skvostné stavby na pozemcích. My nabízíme skvělé výhody — pozemky stoupají v ceně. V našem seznamu naleznete vždy, co se vám hodí. Cena jest mírná všude a podmínky ty nejlepší. My pěstujem metodu počtivity a spravedlivou. Každý obchod s námi uspokojí. Naše firma jest známa daleko široko pro svou solidnost a správnost.

Burger Brothers, Burlington, Kas.

Dr. JOSEF ČERNÝ

praktický lékař a řaditě již

Ordinuje v lékárně Břetovů a má svou ordinaci kancelář nad obchodem p. Corvendoho. K službám dnem i nocí. Telefon K 9.

Dr. Karel II. Breuer,

český lékař v Crete, Neb.

Zvláštní pozornost věnuje léčení nemocí očí, uší, nosu a křku a ženských nemocí. Správně připůsobování břelí. Jede na zavolání na venkov. Má zařízení laboratoř s X paprky a k léčením chronických nemocí. Uřadovna naproti poštc. Telefon: A 15. Telefon v domě: B 47.